

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ 21. ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΔΙΩΚΤΑΙ ΚΟΖΑΚΟΙ

Ο ρόλος τους στην Έπανάστασι της Μολδοβλαχίας, Ο φανακισμός τους υπέρ των Τούρκων. Πώς έπελεμσαν στο Σκουλένι. Τα γυναικόπαιδα που κρέτασαν με τὰ εικονίσματα στα χέρια. Ο θρηιάδης αρχηγός των Κοζάκων Όσιπ Γλατίν και τα κατεβάρματα του. Οι Κοζάκοι στην πόλιερια του Μεσολογγίου. Η αγριότητις τους την νύχτα της Έξοδου. «Έστι δίκης οφθαλμός» Πώς εξεβίβηθη ο Μιχαήλης. Κοζάκοι αιχμάλωτοι στην Ύδρα. Όπου επεμένει ο Πατριάρχης Κων)πόλεως, κτλ.

«Αν ήδηξαν φιλέλληνας, που ήπείστησαν θινείς αίματος και χρίματος γιά την Έλληνική Ίδεα, ήδηξαν όμως και αίτηροι πολέμου της Άνεξαρτησίας μας. Είνε γνωστή ή έχθρότης της Αυτοκρατίας, που ήρτασε στο βαθμό να παραδώσει και το Ρήγα Φερσάο στους Τούρκους. Αίτιο όμως ήσαν ότι ένας άλλος χριστιανικός λαός, οι Κοζάκοι, έπολέμησαν με λύσσα τον άγώνα μας.

Θά διηγηθώσις συντόμως τὰ σχετικά περιστατικά: Στην άρχή οι Κοζάκοι της Ρωσίας, κατοικοήντες στις όθρες των ποταμών Δοίναβι και Δόν, αποτελούσαν ένα είδος δημοκρατίας, τη λεγομένη Σ έ τ ζ. Οι Κοζάκοι, γιά ν' άποχτήσουν την αυτοδιοίκηση αυτή, είχαν προσφέρει μεγάλες ήπηρεσίες στο στέμμα των Τσάρων. Στόν καιρό όμως Πέτρον του Μεγάλου, στό 1707, ή Ρωσία έκανε άπόπειρα να καταστήσει τὰ Κοζάκικα προνομία· αλλά οι Κοζάκοι έπαυσαν να κατατάσσονται, κι' ένα μέρος ά' αυτών ήπλησαν τα όπλα, έβγαλαν ά' τα χωριά τους κι' ήπλησαν στη Δωδοητά, όπου έδύλωσαν ήτοιγαή στο Σουλτάνο. Επρωτήσαν δηλαδή να ήποδοκωθούν στο Σουλτάνο και τους πασάδες του, παρά στόν Τσάρο και τους λαοήμιστρος μεγάλους δούκες του. Αρχηγός της μεταναστεύσεως αυτής ήταν ο περιήρμος Νεζαρόσοφ, κι' αυτό οι Κοζάκοι αύτοι όνομάστισαν Νεζαρόσοφτζοι.

Ο Τσάρος κατεβάρηκε από το άπροσδόκητο αυτό κίνημα τους, και γιά να σταματήσει τους άλλους, άνεγνώρισε ισρά και άπαράβιαστα τὰ παλαιά τους προνομία.

Όταν όμως άνέθηκε στο θρόνο της Ρωσίας ή φοβερή έκείνη Αικατερίνη ή Μεγάλη είπε:

«Τι θά τους κάνουμε τους Κοζάκους; Κράτος ή Κράτι;» «Εύγαίε λοιπόν, στό 1774, αυτοκρατορικό ούκάζο, καθήγγισε τα προνομία, κι' έστειλε το στρατηγό Ποτιέκιν να καταλάβη την Κοζάκική Δημοκρατία και να καταλάβη στρατιωτικώς όλη τη χώρα τους. Στο έξή; οι Κοζάκοι θά κατεβάρισοντο στις τάξεις του Ρωσικού Ίπικου...»

Στο άνωσιμα αυτό άναγε το Κοζάκικο αίμα. Πέντε χιλιάδες ά' αυτους—οι τολημότεροι και έπυδοξότεροι ήπες—εκαθάλλισαν τ' αίλογα τους κι' έβγαλαν χαλάρωντας. Μη-νη κι' αύτοι στο Τουρκικό έδαφος και έδύλωσαν πίστι και ήτοιγαή στο Σουλτάνο...

Έτσι ή Τουρκία κατόρθωσε, σιγά-σιγά ν' άποχτήση δέκα χιλιάδες ήπτες, τους καλύτερους του κόσμου!... Όταν λοιπόν ξεσπασε, στό 1821, ή επανάστασις των Έλλήνων στο Σκουλένι της Μολδοβλαχίας, ή Τουρκία έξασέλισε εναντίον των επαναστατών το φοβερό αυτό κοζάκικο ήπικό της...

Οι ιστορικοί γράφουν ότι οι Κοζάκοι, γιά να δείξουν την πίστι τους προς το νέο τους Κύριο—το Σουλτάνο—ώρμησαν με αγριότητα εναντίον των Έλλήνων. Γίνριες φοβερή μάχη, με τ' γνωστή εναντίον της Μολδοβλαχικής Έπανάστασεως καταστρεπτικά άποτελέσματα. Οι Κοζάκοι έπολέμησαν εναντίον μας με περισσότερο από τους Τούρκους φανακισμό...

Έπειτα επρωχώρησαν να καταλάβουν το Σκουλένι... Οι κάτοικοι της κομπολάσεως αυτής, ζόνοντας ότι όχι Όθωμανοί, αλλά όφύδοιοι Ρώσοι—παιδιά του έθνους από το όποιον επερίμενε σιδηροή στόν άπελευθερωτικόν άγώνα ο Έλληνισμός—ήσαν οι ενόχιοι κοζάκοι, έβγχαν όλοι, με τις γυναίκες και τὰ παιδιά, με τους πασάδες τους και τὰ ισρά εικονίσματα επί κεφαλής, κειτειοντάς τους, έν όνοματι του Ίησου Χριστού και της άδελφότητος.

Έκείνη ή μερα συνέτεσε να είναι Κυριακή του Πάσχα. Έν τούτοις, οι τουρκοποικιστημένοι Κοζάκοι χύδρην μέσα στο χρι-

στιανικό Σκουλένι με πρωτοφανή αγριότητα, σφάζοντας, καίγοντας και άρπάζοντας ό,τι καλύτερο εύρισκαν. Δέν έλιπηθήσαν ούτε τὰ γυναικόπαιδα, αλλά άπειναντίς έδοκίμαζαν την κόμη του σπαθίου τους έλάνο στ' άθια σιμάτα τους!...

Αρχηγός των Κοζάκων ήταν ο περιήρμος γιά την αγριότητά του Όσιπ Γλατίν. Τόσο δέ θρηιάδης έπαζε το ρόλο του ώστε ο Σουλτάνος τον έπροβέβασε στο βαθμό του Πασά και τον έστειλε πάντοτε, επί κεφαλής ήπικων σωματιών εναντίον των χριστιανών. Ο Όσιπ αύτος ήπηρεσε φοβερός Έλληνοδιδώτης. Στην πόλιερια του Μεσολογγίου αύτος ήταν ο άρχηγός του Τουρκικού Ίπικου. Αύτός, κατά την τραγική έκείνη Έξοδο των πολιορκουμένων, έδεξάσε τους διωτουμενούς Έλληνες κι' έγείμισε το χανάτι με πτώματα.

(Άξιος ο Σουλτανικός μισός σου, Όσιπ χριστιανομάζε! Τι έκείθισες; Νά που ή Ιστορία σου βάζει τη βούλα της αίτιας στο μέτωπο και παραδίδει έπικατάγραφή τη μνήμη σου στις γενές!).

Μετά την άπεικνήφηση της Έλλάδος, στό 1828, άρχισαν οι άγριότητες της Ρωσίας εναντίον της Τουρκίας. Τότε σιγήθη το έξή; περίεργο: Ο Όσιπ Γλατίν, είτε γιατί τὰ χάλασε με τους Τούρκους, είτε γιατί το βόρκε σιμπεριτικότερο, ήπρε τους Κοζάκους του και ένατιγήσε στη Ρωσία! Τόσους την έποχή έκείνη ήταν ο Νικόλαος; Παρονομάστισαν λοιπόν οι Κοζάκοι στόν Τσάρο, έγονάτισαν, έσυγχωροήθηκαν, και ή άλήθεια ήνε ότι έπολέμησαν με πίστι ήπέρ της Ρωσίας. Οι Κοζάκοι μάλιστα του Όσιπ συνετέλεσαν πολύ στο να περάσουν τὰ Ρωσικά στρατεύματα το Δοίναβι και να τακτισούν τους Τούρκους. Γι' αυτό, μετά το τέλος του Ρωσοτουρκικού Πολέμου, ο περιήρμος αύτος Όσιπ Γλατίν όνομάστηκε στρατηγός του Ρωσικού Ίπικου, και το έθισαν μεγάλη χημάτα στην έπαρχία Αικατερινουπόλεως, άπον έγκατεστάθη με την οικογένειά του.

Αλλά έστι δίκης οφθαλμός. Υστερ' από λίγα χρόνια, ή Χολέρα έρτασε στην Αικατερινουπόλεως και θέρισε τον Έλληνοδιδώτη Όσιπ και όλη του τη φαμελιά!...

Ένας παλαιός Έλλην ιστορικός, ο μαχαρίτης Κ. Παλαιολόγος, γράφει κάποιον ότι στό 1866 ήλξε γνωρίσει έναν πολύ γέροντα Κοζάκο, τον Άντόνη Κολομίστζ. Ήταν ένας από κείνους που έπολέμησαν ήπέρ της Τουρκικής σημαίας, εναντίον των Έλλήνων στο Μεσολόγγι.

Ο Κοζάκος αύτος του διηγήθηκε ότι, μετά την άλωση της πόλεως, αύτός ακολουθήσε τον Όσιπ και γύρισαν, δια έπρος, στην Κωνσταντινούπολι. Άλλοι όμως Κοζάκοι, ήπέρ του ταγματάρχου τους Μοράζ, έπρωτησαν, γιά το συντομότερο, να γυρίσουν έξω διά θάλασσης, και ήπησαν ο Ένα μεγάλο Όθωμανικό πλοίο. Ήσαν ός 600...

Λίγο πιο πέρα από το Ταινίρα, ο στόλος του Άνδρέα Μιαούλη κενταμαίχησε την Όθωμανική ηγομοτιή και το πάρος με τους Κοζάκους ήπρε φωτιά. Άλλοι ά' αυτους κάρταν, άλλοι, μη ζέροντες κολύμπι, έπληγχαν. Μερικοί αιχμαλωτιστήκαν από τους Ύδραίους. Αναφέρονται μάλιστα τὰ όνόματα των Ούστίν, Γριτζό Ρισανί, Μάχρον Γλοντίν και άλλων, τους όποιους έβγαλαν στην Ύδρα και τους κρατούσαν στο Μοναστήρι του νησιού. Έπειδή όμως ήσαν χριστιανοί, βρήκαν κάποια περιήλαση από τους κολοήρους του Μοναστηριού.

Άργότερα, οι αιχμάλωτοι αύτοι Κοζάκοι έστειλαν ήπτη στον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Ο Πατριάρχης έμισολάβησε στην Προσρηνη Κυβέρνησι της Έλλάδος και οι Κοζάκοι αύτοι άπελευθερώθηκαν.

Ένας Κοζάκος του 1821 (Σκίτσο Ευρωπαίου περιήγητού)